

РЕШЕНИЕ

№ 133

гр. Шумен, 15.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН, СЪСТАВ II, в публично заседание на
двадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Азадухи Ов. Карагьозян

Членове: Константин Г. Моллов
Теодора Енч. Д.а

при участието на секретаря Татяна Св. Тодорова
като разгледа докладваното от Азадухи Ов. Карагьозян Въззивно гражданско
дело № 20223600500559 по описа за 2022 година

Производство по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение №719/4.10.2022г. по гр.д.№262/2022г. по описа на ШРС ,съдът е
признал за установено по отношение на Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., че в
полза на “Юробанк България” АД, ЕИК : 000694749, с адрес за призоваване – гр. С...., срещу
Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., съществува вземане за сумата от 20227,99
лева, представляваща 16637,12 лева главница – неплатени вноски по договор за
потребителски кредит № FL959731 от 07.01.2019г., 3015,03 лева договорна лихва, за
периода 07.07.2019г. – 09.07.2021г., 464,93 лева заемни такси, 110,91 лева лихва за забава, в
размер на законната лихва, за периода 09.07.2021г. - 09.08.2021г. и законна лихва върху
главницата от 16637,12 лева от 09.08.2021г., до окончателното плащане, отхвърлил е
предявените от “Юробанк България” АД, ЕИК : 000694749, с адрес за призоваване – гр. С....,
срещу Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., искове, с правно основание чл. 422, ал.
1 от ГПК, в останалата им част, до пълните предявени размери, за лихвите и за периоди, за
сумата от 1269,45 лева, от които 7,22 лева договорна лихва и 1262,23 лева мораторна лихва,
осъдил е Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., да заплати на “Юробанк България”
АД, ЕИК : 000694749, с адрес за призоваване – гр. С...., сумата от 4049 лева разноси в
настоящото производство и по ЧГД № 2169/2021г., по описа на ШРС.

Решението е обжалвано от ищеца “Юробанк България” АД гр.София, действащо
,чрез пълномощника си адв.Д. Е. от АК-София в частта му с която съдът е отхвърлил
предявеният установителен иск с правно основание чл.422 ал.1 от ГПК за сумата от 7,22
лева договорна лихва и 1262,23 лева мораторна лихва Жалбоподателят моли решението да

бъде отменено в обжалваната му част и вместо това съдът да постанови ново с което да уважи предявените искове до горепосочените размери и да му се заплатят разноските по делото.

Въззиваемата страна Й. И. Д., действащ, чрез назначеният му особен представител адв.С. С. от ШАК е депозирал отговор в срока по чл.263 ал.1 от ГПК с които оспорва жалбата като неоснователна и моли съдът да потвърди решението в обжалваната му част .

Въззивната жалба е депозирана в срок, от надлежна страна и е допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е частично основателна.

След проверка по реда на [чл. 269 от ГПК](#), въззивният съд намери, че обжалваното решение е валидно и допустимо, като в хода на процеса и при постановяването му не са допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила.

Като обсъди основанията и доводите изложени от страните ,както и събраните по делото доказателства ,съдът приема за установено следното от фактическа и правна страна :

На основание депозирано от “Юробанк България” АД гр.София заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК на дружеството е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК №765/26.08.2021г. по ч.гр.д. №2169/2021 г. по описа на ШРС и изпълнителен лист №460/26.08.2021 г. по ч.гр.д. № 2169/2021 г. по описа на ШРС за следните суми: 16 637.12лв. - главница; 3022.25лв. – договорна лихва за периода от 7.07.2019г. до 9.07.2021г.,181.89лв. мораторна лихва за периода от 7.07.2019г. 12.03.2020г., 1191.25лв. обезщетение за забава за периода от 14.05.2020г. до 1.08.2021г. , 464.93лв. такси и разноски за периода от 22.07.2021г. до 1.08.2021г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от 9.08.2021г. до окончателното погасяване на вземането, като са присъдени и извършените в заповедното производство разноски в размер на 1452.90лв.

С разпореждане от 6.01.2022г. по ч. гр. д. №2169/2021г. по описа на ШРС на заявителя е даден едномесечен срок за предявяване на установителен иск. Установителният иск е предявен от ищеца в законоустановеният едномесечен срок, поради което е и допустим и следва да се разгледа.

Ищецът в исковата си молба моли съдът да постанови решение по силата на което да признае за установено, че ответникът му дължи сумата от 16 637.12лв. - главница; 3022.25лв. – договорна лихва за периода от 7.07.2019г. до 9.07.2021г., 181.89лв. мораторна лихва за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г., 1191.25лв. обезщетение за забава за периода от 14.05.2020г. до 1.08.2021г., 464.93лв. такси и разноски за периода от 22.07.2021г. до 1.08.2021г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от 9.08.2021г. до окончателното погасяване на вземането, като се претендират и направените в заповедното производство разноски в размер на 1452.90лв.

Предмет на настоящото въззивно производство е съществуването на задължение за

заплащане на договорна лихва от ответника в полза на ищеца за сумата от 7.22лв. представляваща разликата над присъдените с решението 3015.03лв. до претендираните 3022.25лв. за периода от 7.07.2019г. до 9.07.2021г. и за заплащане на сумата от 1262,23 лева мораторна лихва представляваща разликата над присъдените с решението 110.91лв. до претендираните 1373.14лв. за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 1.08.2021г. , за които разлики исковете са били отхвърлени.

Между страните по делото не е спорно, че са сключили договор за потребителски кредит от 7.01.2019г. за сума в размер на 17 282.56лв. за срок до 7.01.2026г. при ГПП 9.29 % . Общата дължима сума, състояща се от главница и лихви възлиза на 23189.85лв. , договорена за погасяване на месечни вноски съгласно погасителен план към договора. Съгласно клаузата на чл. 9 от договора при просрочие на дължимите погасителни вноски ,както и при предсрочна изискуемост на кредита ,кредитополучателят дължи обезщетение за забава върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава ,чийто размер се определя от МС.

От заключението на вещото лице по назначената пред ШОС се установи ,че размера на договорната лихва за периода от 7.07.2019г. до 9.07.2021г. възлиза на сумата от 3015.03лв., а размера на лихвата за забава с прилаган размер на законната лихва ,както е записано в чл.9 от договора възлиза на сумата от 520.69лв. от които 51.54лв. за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и 469.15лв. за периода от 14.05.2020г. до 1.08.2021г. Банката е изчислявала лихвата за забава в процент по-голям от този посочен в чл.9 от договора и не само върху гравницата ,но и върху договорната лихва ,което съдът счита за неправилно.

Съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест /чл.154, ал.1 от ГПК/, ищецът следва да установи при условията на пълно и главно доказване следните правопораждащи факти, а именно: че спорното главно право е възникнало, в случая това са обстоятелствата, свързани със съществуването на облигационно правоотношение между дружеството-кредитор и ответника, настъпване изискуемостта на паричните задължения на последния, изпълнение на задължението на кредитора по конкретния договор. Ответната страна следва да установи факта на заплащане на дължимата главница по договора и търсената договорна лихва и мораторна лихва.

В настоящия случай се установи по безспорен начин, че ищеца и ответника са били в облигационни отношения, уредени от сключения между тях договор за кредит, като кредиторът е предоставил на кредитополучателя уговорената сума и същата е била получена по сметката на кредитополучателя. Ответната страна не е ангажирала доказателства, че е изпълнила в пълен размер задължението си за връщане на главницата и уговорената лихва по договора. Поради забава в плащанията банката е упражнила правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем.

На осн.чл. чл. 9 от договора ответникът кредитополучател при просрочие на дължимите погасителни вноски ,както и при предсрочна изискуемост на кредита дължи обезщетение за забава върху просрочените суми в размер на законната лихва за забава

,чийто размер се определя от МС. Ответникът е направил възражение ,че тази клауза от договора е нищожна ,тъй като се касаело за едновременно начисляване освен на възнаградителна лихва и на мораторна лихва ,преди датата на предсрочната изискуемост .

Възражението на ответната страна е неоснователно, по отношение дължимостта на законна лихва върху просрочената главница и в тази ѝ част клаузата не е нищожна. Между страните е налице свобода на договарянето и след като те са постигнали съгласие и са сключили договора с тази клауза то тя следва да намери се приложи , но частично , като лихвата за забава да се начисли само върху главницата, тъй като, ако се начисли законна лихва върху договорната лихва би се стигнало до анатоцизъм , което в случая по отношение на ответника е недопустимо. Олихвяването на изтекли лихви (анатоцизъм) е подчинено на специален правен режим, като съгл. чл.10, ал.3 от ЗЗД, същото става съобразно наредбите на БНБ, т.е. допустимо е само доколкото законът изрично го допуска и по ред и условия определени в нормативния акт. Уговарянето на лихва върху лихва е допустимо в отношенията между търговци – чл.294, ал.2 от ТЗ и в хипотезите на чл.143, ал.1, изр.2 от ЗЗД и чл.507 от ТЗ. В останалите случаи начисляването на лихва върху лихва е недопустимо съгласно действащото, както към момента на сключването на договора за кредит така и към този момент законодателство.

Поради това и клаузата на чл.9 от договора в частта ѝ допускаща начисляването на лихва върху лихва за този ответник е нищожна ,поради противоречие със закона - чл.10, ал.3 от ЗЗД и не поражда действие, предвид разпоредбата на чл.26, ал.4 от ЗЗД.

Доказа се, че в случая е налице неизпълнение от страна на ответника на парично задължение, поради което и ответникът дължи на ищеца обезщетение за забава върху просрочената главница в размера установен от заключението по ССЕ пред ШОС, който е сумата от 520.69лв. от които 51.54лв. за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и 469.15лв. за периода от 14.05.2020г. до 1.08.2021г.

ШРС е присъдил на ищеца 110.91лв. мораторна лихва за периода от 9.07.2021г. до 9.08.2021г. и поради това искът за присъждане на мораторна лихва следва да се уважи до размера на сумата от 409.78лв. за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 1.08.2021г.

Установи се от заключението на вещото лице по ССЕ , че ответникът дължи на ищеца и сумата от 3015.03лв. договорна лихва за периода от 7.07.2019г. до 9.07.2021г., до който размер ШРС е уважил този иск и предвид гореизложеното установителният иск на ищеца за сумата от още 7.22лв. договорна лихва е неоснователен и следва да се отхвърли.

Предвид гореизложеното решението на ШРС следва да се отмени в обжалваната му отхвърлителна част за сумата от 409.78лв. мораторна лихва за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 1.08.2021г. и вместо това този иск да се уважи до размера на тази сума, като решението в останалата му отхвърлителна част за мораторната лихва следва да се потвърди като правилно.

Решението на ШРС в частта му с която е отхвърлен иска за договорна лихва за

сумата от 7.22лв. е правилно и следва да се потвърди.

Решението в останалата му част не е било обжалвано и е влязло в сила.

Съобразно изхода от спора на ищеца следва да се присъдят още 82.02лв. разноски за първата инстанция направени по гр.д.№262/2022г. по описа на ШРС и по заповедното ч.гр.д.№2169/2021г. по описа на ШРС и за въззивната инстанция в размер на 1203.27лв., от общо направени пред ШОС 1253.39лв.

Водим от гореизложеното и на осн. чл.271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №719/4.10.2022г. по гр.д.№262/2022г. по описа на ШРС, частта му с която съдът е отхвърлил предявеният от “Юробанк България” АД, ЕИК : 000694749, с адрес за призоваване – гр. С..., срещу Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш.... установителен иск на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл.86 ал.1 от ЗЗД за заплащане на мораторна лихва до размера на сумата от 409.78лв. за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 1.08.2021г., като вместо това постановява :

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422, ал. 1 вр. чл. 124, ал. 1 от ГПК вр. чл.86 ал.1 от ЗЗД по отношение на Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., че в полза на “Юробанк България” АД, ЕИК : 000694749, с адрес за призоваване – гр. С..., срещу Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш...., съществува вземане в размер на 409.78лв. представляващо мораторна лихва за периода от 7.07.2019г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 1.08.2021г., по договор за потребителски кредит № FL959731 от 07.01.2019г. сключен между страните, за което вземане е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК №765/26.08.2021г. по ч.гр.д. №2169/2021 г. по описа на ШРС.

ПОТВЪРЖДАВА решение №719/4.10.2022г. по гр.д.№262/2022г. по описа на ШРС, в останалата му обжалвана част.

Решението в необжалваната част е влязло в сила.

ОСЪЖДА Й. И. Д., ЕГН : *****, с адрес – гр. Ш.... да заплати на “Юробанк България” АД, ЕИК : 000694749, със седалище и адрес на управление гр.С.... с адрес за призоваване – гр. С..., разноски по делото за първата инстанция в размер на още 82.02лв. и за въззивната инстанция в размер на 1203.27лв.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от съобщаването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____